

[Stinus]

ge, at oplysninger som bl.a. dem, der gives i udenrigsministerens redegørelse, som noget helt selvfølgelig tilgår Folketinget og de grønlandske myndigheder.

Formelt er baserne i Grønland dansk-amerikanske forsvarsområder. Sely om dansk tilstedeværelse indskrænker sig til det danske flag og en forbindelsesofficer, skal Folketinget til enhver tid være fuldt underrettet om, hvad der foregår i disse forsvarsområder. Debatten i dag er et udtryk for, at det ikke har været tilfældet, og hvis udenrigsministeren skulle være af en anden opfattelse, vil jeg anmode ministeren om at dokumentere denne.

Udenrigsministerens redegørelse benævnes »Redegørelse vedrørende moderniseringen af Thule-radar anlægget«, og allerede hermed har udenrigsministeren jo slået fast som sin opfattelse, at der er tale om en modernisering af noget allerede eksisterende. I redegørelsen omtales en stedfunden dialog mellem den amerikanske administration og Danmark omkring moderniseringens forenelighed med ABM-traktaten og amerikanske undersøgelser i den forbindelse, undersøgelser, der blev foretaget netop på grund af den tvivl, man havde om forenelighed med ABM-traktaten, en fortolkningstvivl, som udenrigsministeren selv har gjort opmærksom på ved flere lejligheder. Denne tvivl og de amerikanske undersøgelser og den omtalte dialog mellem USA og Danmark burde have givet anledning til en uopfordret orientering af Folketinget af to grunde: for det første fordi det drejede sig om noget så alvorligt som ABM-traktaten, som Danmark, så vidt jeg ved også efter udenrigsministerens opfattelse, må tillægge afgørende betydning, og for det andet fordi det drejer sig om noget, der foregår i et geografisk område underlagt dansk suverænitet.

Jeg vil i øvrigt gerne spørge udenrigsministeren, om spørgsmålet om den nye Thuleradars forenelighed med ABM-traktaten har været behandlet i NATO. Danmark er ikke det eneste NATO-land, som betragter fastholdelse af ABM-traktaten som værende af afgørende betydning, og aftalen fra 1951 mellem USA og Danmark om forsvar af Grønland er jo netop en overenskomst i henhold til den nordatlantiske traktat.

Det Radikale Venstre kan acceptere den del af udenrigsministerens redegørelse, som taler om et behov for modernisering af Thu-

leradaren fra 1960. Alene den teknologiske udvikling tilsiger et sådant behov. Også nødvendigheden af og muligheden for at få nedbragt antallet af fejlvarslinger taler for en modernisering.

Tvivlen om holdbarheden i udenrigsministerens argumentation opstår i forbindelse med spørgsmålet om fortolkningen af ABM-traktaten. Ved læsning af redegørelsen forekommer det, som om udenrigsministeren har besluttet sig for, hvad konklusionen skal være, og derefter opstiller de argumenter, som kan føre til en sådan konklusion.

Det Radikale Venstre er enig med udenrigsministeren og hr. Lasse Budtz i, at spørgsmålet om ABM-traktatens fortolkning må løses af parterne selv og ikke af tredjelande, hvilket dog ikke må forhindre tredjelande, herunder Danmark, i at forholde sig til traktaten, som er den vigtigste våbenkontrolaftale, der er indgået mellem de to supermagter.

Det er ikke alene i disse to parter interesse, at traktaten overholdes. Tredjelandes forholden sig til traktaten bliver især interessant i tilfælde, hvor de to parter ikke er enige om fortolkningen, eller hvis parterne stiltiende accepterer en gensidig overtrædelse af traktatens bestemmelser. Netop fordi ABM-traktaten er den vigtigste våbenkontrolaftale, kan tredjelande ikke forholde sig ligegyldigt til supermagternes fortolkning af den.

Jeg er enig med udenrigsministeren i, at det er naturligt, at Danmark først og fremmest lytter til oplysninger fra USA, som er vores allierede. Men af flere grunde må der lyttes med stor varsomhed specielt nu. At der i dag må sættes spørgsmålstegn ved selve USAs troværdighed, har landets præsident ført det afgørende bevis for med sine transaktioner med Khomeiny-styret i Iran. Dette må beklages stærkt af alle venner af USA og af det amerikanske folk. Hertil kommer vort kendskab til præsidentens kompromisløse ønske om at få gennemført sit SDI-projekt, koste hvad det vil, og stærke politiske kræfters støtte hertil.

Den diskussion, som foregår i amerikansk politik om, hvorvidt der skal anlægges en bred eller snæver fortolkning af ABM-traktaten, er naturligvis også af betydning for os og for debatten i dag. Alle oplysninger og vurderinger fra amerikansk side må bedømmes på den baggrund. Det er, hedder det i